

Fagdag villrein
Dombås 07.06.19

Prosjekt for friluftslivets ferdselsårer

Marit Johanne Birkeland
Seniorrådgiver, Seksjon for friluftsliv

Bakgrunn – fra handlingsplan

«I 2019 igangsettes et flerårig prosjekt med formål å fremme planlegging, opparbeiding, skilting og merking av sammenhengende nettverk av turstier i kommunene»

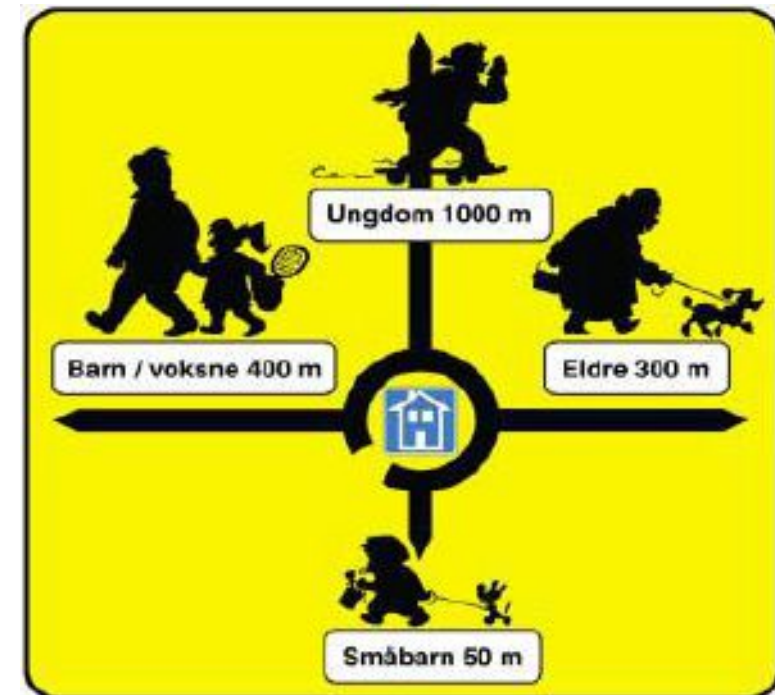
- Miljødirektoratet vil lede prosjektet, i nært samarbeid med fylkeskommunene.
- Konkrete arbeidet vil skje i kommunene i samarbeid med lokale organisasjoner, og vil omfatte *planlegging, skilting, merking og kartfesting av sammenhengende nettverk av turstier*
- Sentrale element: Kompetansenettverk, erfaringsdeling og stimuleringsmidler.

Hvorfor en satsing på ferdselsårer for friluftslivet?

- Få flere til å utøve friluftsliv jevnlig
  - Stier, løyper og turveier er det viktigste anlegget for friluftsliv i hverdagen
  - Tilrettelegging gir økt bruk
  - Friluftsliv = fysisk aktivitet = folkehelse

Aksjonsradius på 10 minutter

Kilde: Departementenes Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005-2009

Hvorfor en satsing på ferdselsårer for friluftslivet?

- Kunnskap for å ivareta viktig infrastruktur for friluftsliv
  - «*Det som ikke er dokumentert eksisterer ikke politisk!*», sitat Paul F. J. Eagles (IUCN)
  - Kunnskap/dokumentasjon om de viktige ferdselsårene inn i planlegging med videre
  - Viktige datasett for friluftsliv (DOK-datasett):
    - Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder
    - Nasjonal database for tur- og friluftsruter

Hvordan?

Systematisere og målrette arbeidet

- Hva har vi av ferdselsårer?
- Hvilke behov dekker ferdselsårene?
- Hvordan kan ferdselsårene utvikles for å skape mer aktivitet?
- Hvordan sikre bærekraft og naturvennlig tilrettelegging?
- Hvordan avveie ulike interesser?

Foto: Elisabeth Molander

➔ Plan for friluftslivet ferdselsårer for å identifisere, ivareta og utvikle ferdselsårene

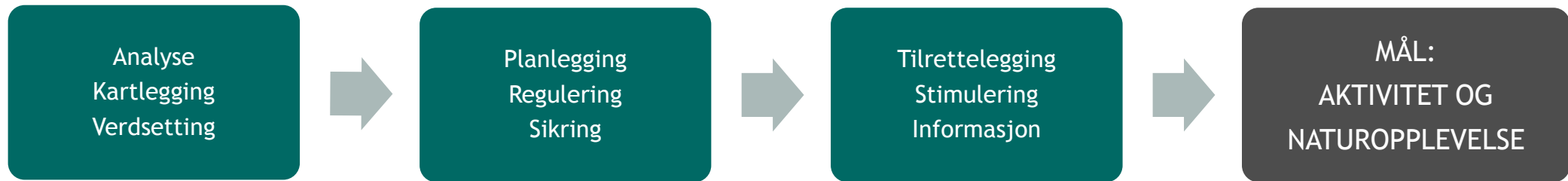
Plan for friluftslivets ferdselsårer

Ferdselsåreplan kontra sti- og løypeplan, egentlig det sammen men:

- Økt fokus på turruter
- Videre begrep - dekker mer
- Veileder som beskriver en generell metodikk

Friluftslivets tiltakskjede

Veileder M-1292: Plan for friluftslivets ferdselsårer

- Beskriver metode og prosess i fire steg
- Temaplan
- Oppfølging i kommunens øvrige planverk

Formål med planen

Identifisere

gi oversikt over og kunnskap om ferdselsårer og turruter

Ivaretar

synliggjøre en infrastruktur som er viktig for folks helse og livskvalitet

Utvikler

målrette og systematisere arbeidet med å gi befolkningen et bedre tilbud

Steg 1: Oppstart

- Forankring/vedtak om oppstart
- Utarbeide prosjektplan
- Oppstart av prosjektgruppe og annonsering

Steg 2: Kartlegging av nå-status

- Kartlegge ferdselsårer, turruter og målpunkt
- Supplere kartlegging ved involvering av eksterne
- Registrere traséer og målpunkt relevant for arbeidet
- Innhente annen relevant informasjon

Steg 3: Analysere og vurdere

- Kvalitetssikre mål
- Analysere avvik mellom nå-situasjon og mål
- Foreslå tiltak
- Analyser tiltak opp mot mål
- Vurdere foreslåtte tiltak opp mot andre forhold
- Analysere tiltak opp mot andre forhold
- Vekte og prioritere opp mot måloppnåelse

Steg 4: Sammenstilling og vedtak

- Sammenstille planen
- Høring
- Vedtak av planen

Steg 1: Oppstart

- Forankre arbeidet
- Utarbeide prosjektplan

Målet med planen er førende for arbeidet som settes i gang. Bør defineres ved utforming av prosjektplan.

Foto: Anne Rudsengen, SNO

Steg 2: Kartlegging av dagens status

Statuskartleggingen er grunnlaget for å analysere dagens situasjon opp mot målene satt for arbeidet

- Kartlegge ferdselsårer, turruter og målpunkt
- Registrere trasèer og målpunkt relevant for planarbeidet
- Innhente annen relevant informasjon, f.eks sårbart naturmangfold, **herunder viktige funksjonsområder for villrein**

Bruk eksisterende digitale kilder, suppler ved behov

Steg 3: Analysere og foreslå tiltak

- Analyser målene for planen opp mot statuskartleggingen
- Foreslå **tiltak** for å tette gap mellom mål og status
- Kontroller at foreslåtte tiltak ikke er i strid med **andre interesser** (*herunder villreininteresser*)

Husk at planen ikke blir bedre enn prosessen:

- involvering (grunneiere, eiere av tilrettelegging)
- medvirkning (*herunder «villreinorganisasjoner»*)

Tiltak for å lukke avvik i analysen

- nye målpunkt
- nye ferdselsårer
- nedlegging av traséer
- fysiske tiltak i ferdselsåre
- skilting og merking
- informasjon og markedsføring

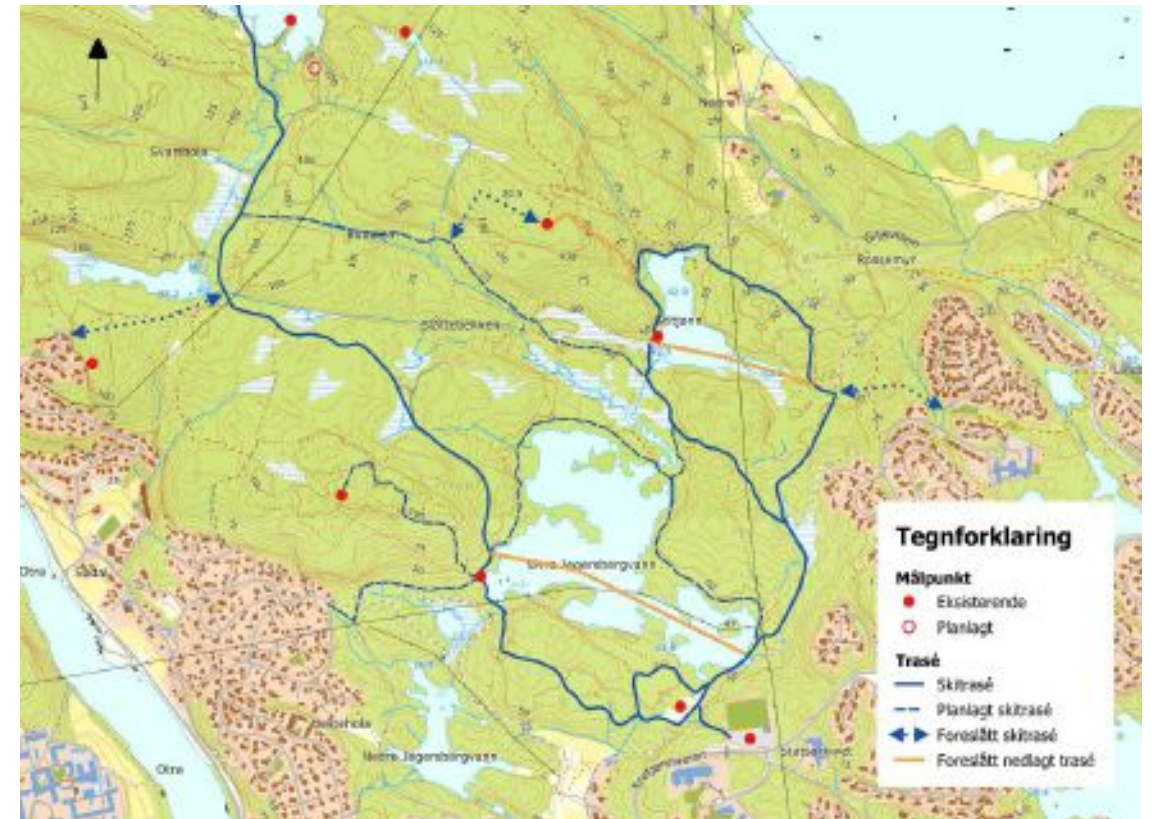
Vurdere foreslåtte tiltak mot andre forhold

- Eiendomsforhold
- Miljøverdier
- Omfang av ferdselsårer i grå areal og trafikkikkerhet
- Andre interesser
  - Næring
  - Samferdsel
  - mv

Steg 4 Sammenstilling og vedtak

- Sammenstille planen
- Høring
- Vedtak av planen

Resultat gjennom samarbeid

- Miljødirektoratet
- Fylkeskommunene, kommunene
- Frivilligheten
- Andre myndigheter og aktører

Tilskuddsordningen

Tilskuddet kan gis kun til fylkeskommunene.

Det tildeles i 2019 tilskudd til fylkeskommunale prosjekter der målet er:

- Å få data om kjente turruter (som er skiltet, merket og der vedlikeholdsansvar er avklart) inn i Nasjonal database for tur- og friluftsruter
- Stimulere flest mulig kommuner i sitt fylke til å igangsette planarbeid. Arbeidet skal skje i tråd med Miljødirektoratets veileder Plan for friluftslivets ferdselsårer
- Forutsetter at fylkeskommuner og kommuner til sammen bidrar med minimum 50 prosent egenfinansiering av arbeidet.
- Tilskuddet kan nyttes til administrasjon, opplæring og veiledning, og til delfinansiering av kommunale prosjekt

